

Kosketusvarotoimet

Kosketusvarotoimien tarkoituksena on katkaista kosketustartuntatie. Tärkein yksittäinen asia on käsien desinfektio. Tavanomaisten varotoimien lisäksi käytetään tarvittaessa suojakäsineitä ja muita suojaimia potilaaseen tai hänen ympäristöönsä koskiessa. **Ne kohdat, joissa on yksi tai useampi eroavaisuus tavanomaisiin varotoimiin, on merkitty punaisella.**

Potilashuone	
Huoneen valinta	<ul style="list-style-type: none"> • 1h huone, oma wc ja suihku suositeltavia • Jos 1h huonetta ei ole, katso: Kohortointi ja tilavarotoimet
Huoneen varustelu	<ul style="list-style-type: none"> • Laita oveen tai sulkuun kosketusvarotoimikyltti • Potilaskohtaiset hoito-, tutkimus- ja siivousvälineet sekä pyykki- ja jäteastiat • Varaa vain 1 vrk tarpeisiin välineitä ja tarvikkeita • Älä säilytä lavuaarin ympärillä olevalla tasolla mitään tavaroita
Käsihygieniä ja suojakäsineiden käyttö	
<p>Desinfioi kädet ja pue/vaihda suojakäsineet</p> <p>Katso: Desinfektio tekniikka</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ennen kuin kosketat potilasta tai lähiympäristöä 2. Juuri ennen aseptista toimenpidettä 3. Heti eritteiden käsittelyn jälkeen 4. Potilaan tai potilaan lähiympäristön koskettamisen jälkeen <ul style="list-style-type: none"> • Ennen elintarvikkeiden käsittelyä • WC-käynnin jälkeen • Käsien saippuapesun jälkeen <p>E erityisen tärkeää on vaihtaa puhtaat suojakäsineet ja desinfioida kädet juuri ennen aseptista toimenpidettä.</p>

Pese kädet vedellä ja saippualla	<ul style="list-style-type: none"> Gastroenteriitti, Candida auris <ul style="list-style-type: none"> potilaan luota tai huoneesta poistuessasi
Käytä suojakäsineitä	<ul style="list-style-type: none"> Käytä suojakäsineitä aina koskiessasi potilasta tai hänen lähiympäristöään Ota suojakäsineet paketista ja pue ne desinfioiduin käsin Desinfioi kädet suojakäsineiden riisumisen jälkeen
Huomioi kellot, korut, kynnet ja iho	<ul style="list-style-type: none"> Rannekello, älykello, sormukset, käsikorut, rakenne- ja geelikynnet sekä kynsilakka ovat kielletty.
Ohjaa potilasta ja vierailijoita	<ul style="list-style-type: none"> Käyttämään käsihuuhdetta Käy läpi: Käsihygieniaopas asiakkaille ja potilaille
<p>Suojaimet</p> <p>Suojaimet puetaan ensisijaisesti potilashuoneen ulkopuolella tai sulkuutilassa ja riisutaan potilashuoneessa.</p>	
Suojatakki tai hihallinen suojaesiliina	<ul style="list-style-type: none"> Jos vartalokontakti hoitaessasi tai tutkiessasi potilasta Jos on riski eritteiden roiskumisesta iholle tai työvaatteille Huoneen siivouksessa
Kirurginen suu- nenäsuojain II tai IIR	<ul style="list-style-type: none"> Jos on riski eritteiden roiskumisesta kasvoille, lisäksi <ul style="list-style-type: none"> Haavahoidossa Jos potilaalla on hilseilevä ihosairaus Jos potilaalla on keinoilmatie tai hengitystieinfektio
Suojalasi tai visiiri	<ul style="list-style-type: none"> Jos on riski eritteiden roiskumisesta kasvoille
<p>Eritealtistumisen vähentäminen</p>	
Eritetahrat	<ul style="list-style-type: none"> Poista näkyvät eritetahrat välittömästi katso: Eritetahradesinfektio
Pistävät ja viiltävät esineet	<ul style="list-style-type: none"> Laita pistävät ja viiltävät esineet suoraan keräysastiaan Älä laita käytettyjä neuloja takaisin neulansuojukseen Katso: Veritapaturmaohjeet

Hoito- ja tutkimusvälineiden huolto, potilashuoneen siivous

Hoito- ja tutkimusvälineet

- Huone- tai potilaskohtaiset tai kertakäyttöiset välineet
- Monikäyttöisten puhdistus, desinfektio tai sterilointi käyttötavan mukaan, katso: Hoito- ja tutkimusvälineiden puhdistusohje
- Älä laske hoito- tai tutkimusvälineitä potilaan sängylle

Siivous

- Huonekohtaiset siivousvälineet
- Sama suojavaatetus kuin potilasta hoitavalla henkilökunnalla
- Katso: Potilashuoneen siivous (Kymen Tuki)
- Tyhjennä huone hoitotarvikkeista ennen loppusiivousta

Likapyykki, eritteet ja jätteet

- Pakkaa pyykki Puro-pesulan ohjeiden mukaisesti
- Pakkaa jätteet ohjeiden mukaisesti
- Kaada eritteet suoraan huuhtelu- ja desinfektiokoneeseen

Potilaan kuljettaminen ja kuntoutus

Potilaan kuljettaja

- Desinfioi kädet ennen kuljetusta ja sen jälkeen
- **Suojakäsineitä ei käytetä**
- Siirrä potilas suoraan tutkimukseen/toimenpiteeseen ja takaisin
- Katso: Potilaan kuljetus sairaalassa

Potilaan kuntouttaja

- Voit kuntouttaa potilasta osaston yleisissä tiloissa, kun potilaalla on puhtaat vaatteet, käsihygienia on ohjattu ja mahdolliset haavat on peitetty

Potilaan ja vierailijan ohjaus

Varotoimet

- Kerro potilaalle varotoimien tarkoitus
- Ohjaa vierailijoita varotoimikäytänteissä (hyvä käsihygienia)
- Käy läpi: Käsihygieniaopas asiakkaille ja potilaille

Kosketusvarotoimien käyttö

Kosketusvarotoimilla tehostetaan tavanomaisia varotoimia. Niiden tarkoitus on vähentää kosketuksen välityksellä tarttuvien mikrobien leviämistä. Potilas sijoitetaan yhden hengen huoneeseen ja käytetään ohjeiden mukaisia suojaimia. Tärkeimmistä kosketusvarotoimin hoidettavista mikrobeista on erilliset ohjeet. Seuraavassa **esimerkkejä** kosketusvarotoimin hoidettavista mikrobeista ja infektiotautuksista.

Moniresistentit mikrobit	<ul style="list-style-type: none"> • MRSA-kantaja • VRE-kantaja • CPE-kantaja • PseuMDR-kantaja • AcinMDR-kantaja • ESBL-kantaja, jos <ul style="list-style-type: none"> ○ Klebsiella pneumoniae -kanta ○ Lapset < 7 vuotta • Candida auris
Gastroenteriitti	Katso ohje.
Ihoinfektioista	<ul style="list-style-type: none"> • Runsaasti erittävä paise, haava- tai ihoinfektio (erite tahraa ympäristöä) • Märkärupi lastenosastolla
Syyhy	24h ensimmäisen hoitokerran päättymisestä
Vyöruusu	<ul style="list-style-type: none"> • Paikallinen: tavanomaiset varotoimet • Paikallinen immuunipuutteisella: ilma- ja kosketusvarotoimet kunnes rakkulat ovat kuivuneet. Hengityksensuojainta ei tarvitse käyttää, jos tietää sairastaneensa vesirokon. • Yleistynyt: ilma- ja kosketusvarotoimet, kunnes rakkulat ovat kuivuneet. Hengityksensuojainta ei tarvitse käyttää, jos tietää sairastaneensa vesirokon.
EHEC, A-hepatiitti, kampylobakteeri, salmonellaenteriitti, shigella	Inkontinenteilla ja lastenosastoilla

Ilmavarotoimien lisäksi aina kosketusvarotoimet	<ul style="list-style-type: none">• Tuhkarokko (Morbilli)• Vesirokko (Varicella)<ul style="list-style-type: none">○ Kunnes rakkulat kuivuneet○ Hengityksensuojainta ei tarvitse käyttää, jos tietää sairastaneensa vesirokon
Pisaravarotoimin lisäksi kosketusvarotoimet lapsilla	<ul style="list-style-type: none">• Adenovirusinfektio• Influenssa• Respiratory syncytial virus (RSV)
Apinarokko	<ul style="list-style-type: none">• Kosketus-, pisara- ja ilmavarotoimet, katso: Apinarokko

Menettelyohje pohjautuu HUS Infektiosairauksien klinikan ohjeeseen.